

Jåddåren gårdsbarnehage

VIRKSOMHETSPLAN

2019-2022

«Mangt skal vi møte, mangt skal vi mestre
– dagen i dag den kan bli vår beste dag!»

INNHOOLD

Forord	s. 2
Praktiske opplysninger	s. 2
Om barnehagen	s. 3
Vår visjon	s. 3
Dagsrytme	s. 3
Samarbeidspartnere	s. 4
Aktiviteter i barnehagen	s. 5
Satsningsområder	s. 9
Matglede og et sunt kosthold	s. 9
Fysisk aktivitet og god helse	s. 9
Livsglede (2019 – 2022)	s. 10
Barnehagens arbeid med Rammeplanen	s. 11
Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning	s. 12
Personalsamarbeid	s. 12
Omsorg, danning, lek og læring	s. 13
Barns medvirkning	s. 14
Likestilling og forskjellighet	s. 15
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	s. 15
Progresjonsplan med utgangspunkt i Rammeplanens fagområder	s. 16

Planen revideres ved utgang av siste barnehageår som planen er gjeldende.
I tillegg utarbeides en årsplan for hvert barnehageår.

Planen er utarbeidet september 2019 av Maria M. Haugnes og godkjent av SU.

Forord

Vi ønsker alle foreldre/foresatte og barn velkommen til Jåddåren gårdsbarnehage. Jåddåren gårdsbarnehage bygger sin virksomhet på barnehageloven og rammeplanen. En årsplan utarbeides i juni/august hvert år, og revideres/evalueres fortløpende gjennom barnehageåret. Årsplanen godkjennes i barnehagens samarbeidsutvalg. Virksomhetsplanen gjelder for 3 år om gangen.

Barnehagen er i dag de fleste barns første møte med samfunnet uten foreldre/foresatte over tid. Det er derfor viktig at både barn og voksne trives og føler seg trygge i barnehagen. Som en liten en-avdelings barnehage kan vi tilby et lite, oversiktlig og stabilt miljø med ei barnegruppe fra 1-6 år. Dette gir personalet tid og rom til å se og bekrefte hvert enkelt barn i løpet av dagen, noe vi mener er viktig for barnas trygghet, utvikling, selvbilde og opplevelse av sin egen hverdag.

Humor, glede og god selvfølelse er noe vi verdsetter i barnehagen vår. Vi er opptatt av at barna skal få positive bekreftelser, oppleve mestring, og være robuste og møte utfordringer sammen med trygge og engasjerte voksne. Som personalet vil vi alltid ha barnets beste i bakhodet i alt som omhandler barna i barnehagen, og vi skal ta utgangspunkt i de faktiske barna vi har foran oss i planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens pedagogiske arbeid. Vi ønsker en barnehage der voksne, barn og foresatte bryr seg om hverandre, både i ord og handling.

Denne virksomhetsplanen er utarbeidet med utgangspunkt i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (Kunnskapsdepartementet, 2017), og skal gi foreldre/foresatte en innsikt i barnehagens arbeid og aktiviteter. Den skal være et arbeidsdokument for barnehagens ansatte, i tillegg til årsplan.

Maria Myhr Haugnes

Styrer i Jåddåren gårdsbarnehage

Praktiske opplysninger

Adresse:	Tessemsvegen 54, 7730 Beitstad	
Plasser / avdelinger:	24 plasser - Aldersinndelte grupper.	
Hjemmeside:	www.jaddaaren-gardsbarnehage.no	
E-postadresse:	jaddarengardsbarnehage@gmail.com	
Telefonnummer	Jåddåren gårdsbarnehage:	95 36 92 77
	Maria M. Haugnes (styrer):	90 95 91 18
	Ona Margrethe Myhr Haugnes (eier):	92 64 17 87
	Tor Haugnes (eier):	93 64 06 07
Åpningstid:	07.00 – 16.30	
Ansatte		
Maria M. Haugnes	Styrer / pedagogisk leder	
Kjersti Våg	Pedagogisk leder / Barnehagelærer	
Ellen Anna Skjetne	Pedagogisk leder / Barnehagelærer	
Vigdis Finstad	Barne- og ungdomsarbeider (100 %)	
Ona Margrethe M. Haugnes	Eier og barne- og ungdomsarbeider (100 %)	
Tor Haugnes	Vaktmester og vikar.	

Om barnehagen

Jåddåren gårdsbarnehage er en offentlig godkjent barnehage med 24 plasser, med beliggenhet på Jåddåren i Beitstad 12 minutter nord for Steinkjer og 7 minutter fra Beitstad sentrum. Vi holder til i et stort, nytt og moderne barnehagebygg, og oppusset stabbur som har beholdt mye av sin opprinnelige sjarm, men som er tilpasset dagens bruk og krav.

Barnehagen gjennomfører 5 planleggingsdager i løpet av året, og disse brukes til kursing av ansatte og planlegging/vurdering av pedagogisk virksomhet. Barnehagen er stengt på planleggingsdagene. I tillegg har personalet møter på ettermiddagstid hver måned. Barnehagen holder stengt hele juli, romjula og de tre dagene før påske. I tillegg kommer de øvrige helligdagene (se egen årsplan).

Vår visjon

Vår visjon (se forsiden) er hentet fra Erik Byes vakre sang «Vår beste dag» og minner oss om å se mulighetene for hver enkelt dag uansett hva vi måtte møte. Ved å verdsette de små øyeblikkene i hverdagen og gi hvert enkelt barn og voksen en god start på dagen, kan man gi små og store følelsen av at denne dagen – den kan bli vår beste dag! Ikke min dag, men vår dag – en god dag sammen – det er målet vårt. Som en liten barnehage har vi mulighet til å skape et trygt og oversiktlig miljø, med utfordringer som er tilpasset alder og komfortsone. Vi er også svært fleksible fordi vi er få barn og faste, trygge voksne og har mulighet til å la barna og hverdagen forme og endre våre planer slik at de passer oss – akkurat her og nå! Vi kan gi hvert enkelt barn muligheter til opplevelser når de byr seg, enten det er impulsturer eller små opplevelser som det å lage noe selv eller undre seg over noe med venner. Slik kan vi sammen skape vår beste dag – hver dag.

Dagsrytme

07.00	Barnehagen åpner
07.00 - 08.30	Frilek
08.30 - 09.00	Frokost (havregrøt)
09.00 – 11.15	Frilek/utetid/aktiviteter/tur
11.15 – 12.00	Lunsj
12.15 -	Bleieskift og soving for de minste
12.15 – 14.00	Frilek/utetid/aktiviteter/tur
14.00 – 14.20	Fruktmåltid
14.20 -	Frilek/utetid/aktiviteter i grupper
16.30	Barnehagen stenger

Kjernetid 09.00 – 14.00

Det må gis beskjed om barna ikke kommer i barnehagen og helst i god tid. Om barnet skal ha frokost må det møte til 08.15 for at vi skal klare å holde roen rundt måltidet. Hvis man ikke kommer til frokost, skal man møte kl. 09.00. Ellers gjelder kjernetiden, der vi vil at alle barn skal være i barnehagen. Dette er for å kunne planlegge dagen, og eventuelle aktiviteter/turer. Om barnet ikke kommer til kjernetiden (tannlege, lege osv.) må dette gis beskjed om på forhånd. Vi ønsker at

kjernetiden respekteres i hverdagen. Ved henting vil vi at barna skal hentes enten før fruktmåltidet eller etter at måltidet er ferdig.

Beskjed må også gis om noen andre enn foreldre/foresatte skal hente barnet. Alle barna skal være påkledd og ute av barnehagen innen stengetid 16.30. Hvis ikke påløper et gebyr på 150,- for hvert påbegynt 10 minutt.

For andre avklaringer for barn og foreldre i Jåddåren gårdsbarnehage: se barnehagens vedtekter.

SAMARBEIDSPARTNERE

I Jåddåren gårdsbarnehage samarbeider vi med flere for å kunne skape den beste plassen å være for både barn og voksne. Her er noen av de instansene vi samarbeider med:

Beitstad skole og Beitstad barnehage: Vi har et fast samarbeid rundt arbeidet med førskolegruppa, planfestet i en felles strategiplan for overgang barnehage – skole. I tillegg samarbeider vi om felles kompetanseheving for alle ansatte som jobber for det beste for alle barn i Beitstad skolekrets. Dette er ulikt fra år til år, men vi har blant annet gjennomført prosjekter og felles planleggingsdager med kompetansemidler som økonomisk støtte. Relasjoner og voksenrollen har vært gjennomgående tema.

Steinkjer kommune, avd. oppvekst: Avdeling Oppvekst har rådgivere på barnehagefeltet og egen sektorleder for barnehage. De har ansvar for blant annet tilskudd, organisering av den spesialpedagogiske hjelpen, allmennpedagogisk styrking, veiledning og kompetanseheving av ansatte i Steinkjerbarnehagene.

PPT (Psykologisk pedagogisk tjeneste): PPT har ansvaret for at alle barn som har behov for spesialpedagogisk hjelp får det. Barnehagen henviser til PPT i saker hvor vi, i samarbeid med foreldrene tror det kan være behov for spesialpedagogisk hjelp. PPT har også noen kurs for barnehageansatte og vi kan be om råd i saker hvor vi er usikre på egne rutiner og arbeidsmåter. Alle saker kan drøftes med PPT før en eventuell henvisning, for å komme tidlig inn med gode tiltak i barnehagen.

Forebyggende familieteam: I Steinkjer er vi så heldige å ha et forebyggende team som kan gi råd og bidra inn i alle typer saker som familier og barn i perioder står i. Det kan være samlivsbrudd, vanskeligheter med rutiner og grensesetting, språkutfordringer, søvnproblematikk, ammeutfordringer ol. Dette er et lavterskeltilbud med et bredt spekter av fagfolk tilknyttet teamet, for å kunne gi råd i et vidt spekter av saker. Forebyggende familieteam brukes mye av barnehager og familier i Steinkjer.

BVT (Barnevernstjenesten): For rådgiving og kurs som omhandler barns oppvekstvilkår, og ved bekymring rundt barns oppvekstvilkår. Alle offentlig ansatte, samt en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt, uavhengig av om vedkommende arbeider i det offentlige eller i det private, har plikt til å gi opplysninger til barnevernet (Lov om barnehager § 22) når man er bekymret for:

- om et barn blir mishandlet i hjemmet
- om det foreligger andre former for omsorgssvikt
- Når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker.

Opplysningsplikten innebærer en plikt til å melde fra til den kommunale barneverntjenesten av eget tiltak ved alvorlig bekymring og er et selvstendig og personlig ansvar. Plikten til å gi opplysninger faller ikke bort selv om vedkommende på egenhånd forsøker å avhjelpe. Foreldrene informeres før bekymringsmelding sendes fra barnehagen, og bekymring skal, så fremt det har vært mulig, være tatt opp i god tid før bekymringsmelding sendes. Unntaket er ved alvorlig bekymring som omhandler, vold, seksuelle overgrep eller alvorlig omsorgssvikt hvor det å informere foreldrene kan forhindre at barnevernet eller politiet kan gi barnet tilstrekkelig beskyttelse, eller at det kan svekke bevis. Da skal bekymring meldes uten at foreldrene informeres. Å motta tiltak fra barneverntjenesten er frivillig og krever samtykke fra foreldre/foresatte. Hjelpetiltak skal alltid tilbys ut ifra hva man tenker barnet har behov for/ er til beste for barnet

Friskgården BHT (Bedriftshelsetjeneste): Friskgården er vår samarbeidspartner innen oppfølging av ansatte, HMS og internkontroll i barnehagen, med et spesielt fokus på forebygging av ulike helseutfordringer. Vi har også ulike prosjekter i samarbeid med Friskgården knyttet til arbeidsmiljø.

NAV Steinkjer, IA (Inkluderende arbeidsliv): Gjennom å være en IA-bedrift har vi satt oss noen mål for å skape en inkluderende arbeidsplass for egne ansatte, men også for personer med behov for arbeidstrening eller tilrettelagt arbeid for en periode. Ved å være en IA-bedrift har vi også mulighet til å søke tilretteleggingstilskudd for tiltak som kan vedlikeholde eller bedre arbeidssituasjonen for ansatte som er ekstra utsatt for ulike ytre påvirkninger eller for som trenger ekstra tilrettelegging for å kunne være på jobb.

Steinkjer VGS: Vi tar i mot studenter fra Barne- og Ungdomsarbeiderfaget med jevne mellomrom. I tillegg er vi en godkjent lærebedrift som kan drive opplæring av lærlinger innen Barne- og Ungdomsarbeiderfaget.

Støttegruppe for private barnehagestyrere i Steinkjer: Styrer er en del av et nettverk med private barnehagestyrere, hvor det blant annet er rom for deling av erfaring, råd og veiledning, felles kurs og prosjekter. Dette er et nettverk som fungerer som lederstøtte for styrer, men som også gir muligheten til å samarbeide om faglig utvikling for alles ansatte.

AKTIVITETER I BARNEHAGEN

Vi har noen faste aktiviteter gjennom barnehageåret, som er i tråd med våre tanker om hva en god barnehage er. Her er en kort beskrivelse av disse aktivitetene.

Spa

Vi har spa i barnehagen i perioder og da får de minste barna (2-3stk) et lite avbrekk fra hverdagen på badet. Da bader de i et nedsenket basseng på badet med skum. De hører musikk og vi tenner LED-lys.

Det kan variere noe ut i fra vær og andre ting som skjer i løpet av året. Ta med badetøy til barna om dere ønsker det.

Ordensbarn

Vi har ordensbarn pr. uke. Ordensbarna får lov å hjelpe til med å forberede måltider, rydde, forberede aktiviteter ol., dersom de har lyst til det.

Språkgruppe

Språkgruppe gjennomføres jevnlig, i små grupper, hvor vi rullerer på hvem som er med. I perioder har vi veiledning fra logoped, slik at gjennomføring er i tråd med god språkstimulering. Språkgruppen er en felles stund hvor vi leker med språk på ulike måter. Det kan være gjennom spill, lytteleker, samtaler rundt bøker og bilder og med tett voksenkontakt. Språkgruppe er ikke trening, men en mulighet til å tilrettelegge for språklek i mindre grupper, som et supplement til språkhverdagen vår.

Kjøkkenhage – fra frø til ferdig mat

Vi har et stort område ute med drivhus, kasser med bær, grønnsaker og frukt, samt en egen grønnsakshage og frukthage. Her dyrker vi det meste av frukt, bær og grønnsaker selv. Barna er med på å sette ned frø og poteter i drivhus og vinduskarmer tidlig på våren og følger spent med på framdriften i løpet av vår og sommer, før det er innhøsting på høsten. For å markere slutten på prosessen bruker vi å feire oss selv og produktene med en høstfest hvor vi inviterer familie og venner og evt. andre interessenter og serverer noe vi har laget fra egen hage.

At barna deltar i matlaging er også et ledd i vår satsing på matglede og et sunt kosthold, og legger vekt på barnas deltakelse i alle deler av matlagingen, også innhøsting fra grønnsaks- og frukthage. Vår erfaring er at barna oftere smaker på mat de selv har laget, og at de viser stor glede over å få servere hjemmelaget mat til vennene sine. Vi rullerer på hvem som er med på å lage mat, og vi har ingen fast dag. Det vil være fokus på sunn og god mat som en liten gruppe barn er med å tilberede sammen med en voksen. Målet er at barna skal få erfaring med å tilberede sunn og god mat, i tillegg til alle de andre godene av aktiviteten, blant annet gode samtaler, undring, erfaringer med tall og måling, farger, form og lukter.

Prosjekter og refleksjonstid

Vi har mange små prosjekter og tema gjennom et år og vårt mål er at det skal vises i hverdagen vår hva barna til en hver tid er interessert i. Vi ønsker å tilrettelegge og gi mulighet til å videreføre interessene i barnegruppa slik at de får mulighet til å fordype seg i interessene, i tillegg til noen tema som vi velger ut i fra perioder i året.

Prosjekt hos oss er noe vi gleder oss til – en prosess hvor barn og ansatte sammen gjør noe spennende. Ikke nødvendigvis noe andre kan se eller oppleve i etterkant, eller som man kan kartlegge læringsutbytte av, men noe vi lærer og opplever akkurat der og da. Likevel har vi ulike måter å nærme oss prosjektene på som gjør at vi på en strukturert måte tar utgangspunkt i det barna er interessert i til en hver tid, samt månedstema, rammeplan og andre planer som påvirker vår hverdag i barnehagen.

Vi har valgt å kalle dette refleksjonstid, som bærer preg av pedagogisk dokumentasjon. Vi rullerer fast på hvem av de ansatte som er med på refleksjonstid hver 14. dag, hvor en av de som er med er

leder pr. gang. Leder for refleksjonsmøtet har ansvar for å ta med et bilde, eller en praksisfortelling eller en observasjon inn i refleksjonstiden, som blir utgangspunktet for refleksjon rundt hvilke interesser vi skal tilrettelegge for og videreføre med små tiltak de neste to ukene, samt hvordan dette skal kunne synliggjøres, dersom vi ønsker det.

Utviklingsarbeid for ansatte

Siden samfunnet hele tiden er i endring er det viktig at vi som jobber i barnehagen utvikler oss og tilpasser virksomheten til de kvalitetsstandarder som finnes. I tråd med dette har vi som mål at vi skal gjennomføre et utviklingsarbeid for hvert år, med bakgrunn i de undersøkelser som foreligger og det vi vet om virksomheten vår. Eksempler på undersøkelser som sier noe om vår status og behov er *Foreldreundersøkelsen*, som vi gjennomfører hvert år, observasjoner av barna og barnegruppa, og undersøkelser blant de ansatte. I tillegg ønsker vi å kunne bruke *barnesamtaler* mer for å finne ut mer fra barnas ståsted, annet enn observasjoner. Vi benytter også *ståstedsanalysen* fra Udir for å vurdere egen praksis.

Et utviklingsarbeid skal ta utgangspunkt i status, et behov, et ønske om å bli bedre på et område, og skal være mulig å måle framgang av, samtidig som det skal reflektere rundt voksenrollen i møte med barna. Eksempler på utviklingsarbeid vi har hatt er «leseglede» og «den gode samtalen», hvor de ansatte måtte vurdere, sette inn tiltak og evaluere og reflektere for å legge bedre til rette for disse områdene i barnehagen.

Livsgledebarnehage

Vi er en Livsgledebarnehage – vi besøker Beitstad eldrester med gule Livsglede-skjorter og spiller spill, spiser mat, leser bok eller gjør andre aktiviteter sammen med «gamlingen». Til glede for både store og små! Noen ganger kommer de på besøk til oss også.

Tilvenning

Tilvenning i barnehagen er veldig individuell - noen godtar det raskt mens andre trenger litt mer tid. Det ser vi an fra den første dagen og i samråd med foreldrene. Vi mener derimot at det er viktig at foreldrene tar initiativ til å bli kjent med barnehagen sammen med barna, slik at de får trygge rammer for oppstarten og at foreldrenes egne bekymringer ikke blir barnas. Vi vil derfor også jobbe med å trygge foreldrene på barnehagelivet og gjennomfører oppstartsamtale for å innhente nødvendig info og for å gi foreldrene muligheten til å spørre spørsmål. Vi inviterer på en fast besøksdag i forkant av oppstarten, men det er lov å komme på besøk andre dager også – bare spør.

Tilvenningsperioden vår er lang, men den avsatte tiden sammen med foreldrene er ofte på 3 dager. De to siste dagene ser vi litt an og foreldrene kan prøve en avskjed og litt tid borte fra barnehagen om det virker som om det kan gå greit, enten ute eller i et annet rom. Vi anbefaler litt kortere dager i barnehagen den første tiden, fordi det er mye nytt for barna, men dette er opp til foreldrene.

Alle barn får en primærkontakt i barnehagen, som har ansvar for den første oppstartsamtalen, mottak/levering, soving og bleieskift, samt nærhet i frilek og måltider. Vi bruker lang tid hvor primærkontakten har dette ansvaret, og det er individuelt hvor lenge det tar før barnet har flere trygghetspersoner.

Noen foreldre vil oppleve at barnet gråter ved avskjed om morgenen. Både barn og foreldre kan oppleve det å ta avskjed som en smertelig prosess i starten. Vår erfaring tilsier imidlertid at gråten stilner like etter at foreldrene er ute av syne, dersom de er varme, men trygge og tydelige i avskjeden. Føler de utrygghet etter å ha forlatt et gråtende barn, kan de ringe oss og hør hvordan det går. Det hender vi sender bilder også for å vise hvordan det går i barnehagen. Mange bruker siste del av permisjonen sin til å ta flere besøk og dager i barnehagen, men alle foreldre skal være trygge på at vi fortsetter tilvenning i barnehagen også etter foreldrene har dratt.

Det siste året i barnehagen

Vi har førskoleklubb en gang i uka for de barna som skal begynne på skolen til neste år. Førskoleklubben arrangeres fra september av. Her vil vi ha ulike aktiviteter, turer og småprosjekt for å styrke samholdet og det sosiale hos de som skal begynne på skolen. I tillegg vil vi ha fokus på å motta oppgaver og følge opp beskjeder, og det å samarbeide med andre gjennom ulike aktiviteter, tema og prosjekter. Vi har stort fokus på vennskap og det å bygge relasjoner med andre.

En god overgang fra barnehagen til skole innebærer for oss en trygg og forutsigbar overgang, der barna ser sammenheng mellom barnehage og skole. Det gjelder både å bli kjent med barna man skal gå i klasse med, bli kjent med lærere, og at barna er trygge på rutiner på skolen før de starter. Vi besøker skolen, har felles aktiviteter med de andre klasse-kameratene, og tar i bruk noen av skolens rutiner i forkant. Fokus på barns medvirkning, samhold, mestringsglede og selvfølelse er grunnleggende i vårt arbeid med overgang til skole.

Sosial kompetanse er viktig i møte med andre, og spesielt i møte med nye arenaer og mennesker, slik som overgangen til skolen. Det å ha sosial kompetanse er noe vi i Jåddåren gårdsbarnehage anser som verdifullt, og det er ikke noe vi kun jobber med siste året i barnehagen. Det er noe som krever erfaring, imitasjon, vurdering, forklaring, rom og tid for å utvikles. For å arbeide med dette er samtaler med barna og observasjoner viktig, i tillegg til å veilede barn i konfliktsituasjoner. Vi vil derfor også bruke førskoleklubben til gode samtaler sammen med barna, om blant annet vennskap, samarbeid og hvordan man møter nye mennesker. Vi har også fokus på vår rolle i barns utvikling av sosial kompetanse, i form av refleksjoner og diskusjoner på personalmøter og kursing av ansatte.

Samarbeid med Beitstad skole og Beitstad barnehage er et ledd i arbeidet med overgang til skole. Vi vil gjennom året ha førskoletreff felles med Beitstad barnehage. Vi vil også besøke Beitstad skole. Samarbeidet med Beitstad skole og Beitstad barnehage kan leses om i egen «Strategiplan for overgang barnehage – skole».

Satsningsområder

Satsningsområder er noe barnehagen har valgt å fokusere ekstra på, noe vi mener er viktig og som passer både barnehagen, ressursene i personalet og barna i barnehagen. Vi ønsker å ha *Matglede og et sunt kosthold* og *Fysisk aktivitet og god helse* som faste satsningsområder, samtidig som vi har satsningsområder som vi bytter ut for hvert 3. år, med bakgrunn i barnegruppas behov og interesser og samfunnets nye kunnskap om små barn. Dette gir både kontinuitet og variasjon i det pedagogiske arbeidet. Denne perioden har vi derfor, i tillegg til de faste satsningsområdene valgt å ha fokus på *Livsglede*. Dette er også i tråd med det barnehagepolitiske fokuset nå, og er et nytt begrep i den nye Rammeplanen. Vi ser dette i sammenheng med Steinkjer kommunes satsing på Læringsmiljø i barnehagen, og visjonen *Røtter til å vokse, vinger til og fly*.

Satsningsområdene vil i tillegg være tema på foreldremøter i løpet av året, hvor vi prøver å hente inn eksterne foredragsholdere eller legge frem noe fra egen kompetanseheving og utviklingsarbeid.

Matglede

Et av barnehagens satsningsområder som har vært med oss helt siden oppstarten er matglede. Vi ønsker å gi barna et godt forhold til sunn og spennende mat, og opplevelsen av å være samlet ved måltidene. I dette ligger det mange muligheter, både for små og store. Vi vil gi barna et variert mattilbud i barnehagen, og slik utforske matens mange smaker, lukter, farger og konsistenser.

I tillegg vil matsituasjonen være en stor del av matgleden. Vi vil fokusere på det å være sammen ved måltidene, og tilrettelegge for gode samtaler rundt bordet. De voksne skal være gode forbilder som spiser alle måltider sammen med barna. Alle smaker på ny mat og deltar i undrende samtaler sammen med barna.

Vi gjennomfører tre faste måltider i løpet av barnehagedagen: frokost, lunsj og fruktmåltid. Til frokost serveres havregrynsgrøt, noe som gir barna en god start på dagen. Til lunsj serveres brødmåltid og varmlunsj har vi minst en gang i uka. Til fruktmåltid varierer vi mellom oppskjært frukt, grønnsaker med dip, yoghurt og müsli, fruktsalat eller smoothie. Til bursdager feirer vi ved at barnet (eventuelt foresatte) får velge lunsj og fruktmåltid. Barna får stort sett bli med på å tilberede maten vi spiser, og slik mener vi at barna får et godt forhold til maten, og et innblikk i matens innhold. Vi serverer alle måltider i tråd med nasjonale anbefalinger og bruker hovedsakelig nøkkelhullsprodukter.

Fra høsten 2013 ble Jåddåren gårdsbarnehage en **Fiskesprell-barnehage**. Vi lærer mer om fisken, hvordan vi tilbereder den og hva vil kan lage av den. Vi har blant annet hatt besøk av en kokk i barnehagen, og vi vil servere fiskeretter til flere av våre varmmåltider. To av våre ansatte har også deltatt på Fiskesprell-kurs.

Jåddåren gårdsbarnehage er i tillegg en **5 om dagen- barnehage**. Les mer om dette på frukt.no/barnehage. Alle ansatte i barnehagen har gjennomført et nettkurs i den forbindelse.

Fysisk aktivitet og god helse

For å mestre i hverdagen på en god måte, er både små og store avhengige av en godt fungerende kropp på alle mulige måter. Vi har allerede fokus på sunn og god mat i barnehagen, som gir et godt

utgangspunkt, men vi trenger også en sterk og utholdende kropp for kunne ta del i alle de spennende aktivitetene og utfordringene vi møter hver dag. Å tilby barna i barnehagen et rikt og variert fysisk miljø med mange muligheter for fysisk aktivitet og utfordringer er derfor viktig for oss. Forskning viser at barn og voksne er mer i aktivitet ute enn inne, så vi prøver å være ute mye hver dag. Likevel er det viktig å ha alternative løsninger inne, slik at været ikke stopper oss fra å være aktive. Forskning viser også at barna er mer i aktivitet i egeninitierte aktiviteter og frilek, enn i voksenstyrte aktiviteter, så vi setter av god tid til frilek både inne og ute. Anbefalingene for barn sier at barn bør være i fysisk aktivitet minst 60 minutter pr. dag, noe forskning viser at ikke alle barn når.

I det nye tilbygget som er ferdig våren 2016 vil det være muligheter for fysisk aktivitet i et aktiv-rom, som er tilrettelagt med blant annet klatrevegg og sklie. Vi er også mye ute i naturen og i nærområdet. Vi driver med innhøsting av mat både i hagen og i skogen, drar på ulike turer, trener på fin- og grovmotorikk, observerer de ulike årstidene, tar vare på naturen i et miljøperspektiv, ser på dyr i naturen, ulike typer naturlandskap, matlaging ute, natursti, land-art, studerer insekter, trær og planter mm. Våren 2014 fikk vi en fin naturlekeplass nedenfor Heltuv-berget, med grillhytte, hvor vi kan være lange dager på tur. Om barna trenger å sove har vi hengekøyer. Stor-bakken nedenfor barnehageområdet blir hyppig brukt om vinteren. Den gir mye glede og man får god utholdenhet av å gå opp bakken og på tur ned får vi trimmet lattermusklene.

Turer tar vi ofte i nærområdet, men det vil også bli noen lengre turer. Om våren/sommeren er vi ofte på turer i fjæra på Tørret, i skogen ved barnehagen og på Oftenåsen eller Svarttjønna. Gleden av å være ute og å ta i bruk naturens mange muligheter henger også sammen med fysisk aktive barn og voksne. Det gir også barna mulighet til å se hvordan og hvorfor det er viktig å ta vare på naturen, som også er en bit av vårt fokus på natur.

Vi har utdannet 2 naturpiloter i 2015 – et tiltak i forbindelse med Friluftsåret 2015. De vil ha et ekstra ansvar for at barn og voksne bruker og tar vare på naturen gjennom året.

Livsmestring (2019-2022)

Livsmestring som begrep kom inn i den nye Rammeplanen i 2016, men er ikke noe nytt for barnehagene i praksis. Likevel gir det en god mulighet til å definere mer hva vi legger i begrepet og hvordan vår praksis er med på å gi barna i vår barnehage en opplevelse av å mestre livene sine, både her og nå og i fremtiden. I arbeidet med dette temaet vil vi utvikle vår forståelse for begrepets innhold. Fram til nå har vi likevel funnet ut hva vi legger i begrepet og hvordan vi vil jobbe med dette de neste tre årene. For å avgrense det velger vi ut deler av innholdet for hvert år, slik at vi får mulighet til å fordype oss i noe.

Livsmestring for oss handler om å oppleve mestring i situasjoner man møter i livet, og henger slik sammen med både livsglede, nysgjerrighet, undring og demokrati. Det handler om å oppleve å bli sett og hørt, og være en del av fellesskapet. Om å ta del i lek, glede og kjærlighet og oppleve trygghet. Det handler om å tåle ubehag og ha gode verktøy for å regulere egne følelser, og det handler om å kunne se sine egne og andres styrker. Alle barn hos oss skal føle at de bidrar med noe og at de er verdifulle.

På mange måter er dette glansbildet vi vil jobbe for at barna hos oss opplever, og det er ulike måter vi mener vi kan gjøre det på. Vi voksne skal være tydelige og trygge, og gi omsorg og kjærlighet til alle barn. Vi skal se og lytte til alle barn og anerkjenne alle følelser og følelsesuttrykk. Vi skal sette ord på følelser, men også støtte barna i å løse utfordringer og konflikter selv. Vi ønsker å gi barna ressurser som de selv kan ha nytte av senere, gjennom å støtte, øve og være gode rollemodeller. Vi skal snakke med barn og ikke over hodene deres, og være bevisste eget kroppsspråk i møte med barn. Vi skal la barn få oppleve ubehagelige situasjoner, men være til stede for de og anerkjenne alle følelser de har. Vi skal også stå i egne følelser, men være profesjonelle og ikke private. Alle barn hos oss skal oppleve å ha verdi, og det er vårt ansvar.

Det henger slik sammen med både fysisk og psykisk helse, og det å oppleve seg selv som et positivt bidrag til samfunnet rundt. Selvbilde og opplevelsen av verdi er noe vi kommer til å fordype oss i det første året, fordi vi ønsker og tror at barn med godt selvbilde møter livets utfordringer og muligheter på en god måte, og er robust i møte med det som kan være vanskelig. Vi ønsker å kunne være med på å la barna utvikle ferdigheter og verktøy som gjør at de står i vanskelige situasjoner uten å bryte sammen eller oppleve seg krenket. Dette krever at vi reflekterer rundt alle situasjoner og møter i hverdagen vår, som kan være med på å påvirke barnas selvbilde både positivt og negativt, og at vi samarbeider med foreldrene slik at vi sammen kan bidra til dette kompetanseløftet.

Vi ser også dette opp mot vårt arbeid med kjønn, likestilling og forskjellighet, samt evnen til å vise empati og forståelse for at mennesker er ulike, liker ulikt, reagerer ulikt og kan ha andre meninger enn oss. Vi tror at barn med godt selvbilde, som opplever å mestre livene sine, har mindre negative konflikter med andre og løser eventuelle konflikter på en bedre måte. Å ha omsorg for andre og se andres behov, selv når det er godt skjult bak utfordrende atferd, er et langsiktig mål for oss – både for voksne og barn. Alle barn hos oss skal oppleve å bli likt, ha verdi, bidra til og være en del av fellesskapet og at noen andre også ser de gode sidene.

Barnehagens arbeid med Rammeplanen

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver er utgitt av Kunnskapsdepartementet (2017) og er en forskrift til Barnehageloven som gir et bilde på hva barnehagen og barnehagetilbudet skal være og hva vi som jobber i barnehagen skal jobbe med. Blant annet fastsetter formålsbestemmelsen i Barnehageloven hva som er barnehagens samfunnsmandat og hvilket verdisyn barnehagen skal bygge på.

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barns behov for omsorg, leik, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (Barnehageloven § 1).

I dette utdraget fra formålsbestemmelsen sies det noe om hvordan hjem og barnehage sammen skal gi barn det beste utgangspunktet for allsidig utvikling. Dette krever at man har en felles forståelse av hva som kreves og forventes i dette arbeidet. Vi er derfor avhengige av et godt foreldresamarbeid. Rammeplanen tar også for seg regler for hva barnehagetilbudet skal være, og vi ønsker her å belyse hvordan Jåddåren gårdsbarnehagen skal jobbe med innholdet i Rammeplanen, tilpasset vår virksomhet, både med tanke på ulike begreper og tema vi jobber med.

I tillegg har vi utarbeidet en progresjonsplan som viser med konkrete eksempler hvordan vi jobber med rammeplanens fagområder i de ulike aldersgruppene (se nederst i virksomhetsplanen).

Foreldresamarbeid og foreldremedvirkning

Vi i Jåddåren gårdsbarnehage ønsker et godt og nært foreldresamarbeid, og mener en forutsetning for dette er at foreldrene føler de er med på å medvirke i barnas hverdag i barnehagen. Det forutsetter også at foreldrene føler seg respektert, forstått og at de har god innsikt i barnehagehverdagen til barna sine. Vi har derfor ulike rutiner i barnehagen som er satt for å nå disse målene:

- Besøk i barnehagen før oppstart og god informasjon om barnehagen og rutiner i forkant, slik at foreldre og barn kan føle seg trygge på hva de går til. Oppstartsamtale gjennomføres.
- Innkalling til foreldremøte på høsten etter oppstart, og et på våren. Det innkalles også til ekstra foreldremøter ved behov og med ulike tema.
- To foreldresamtaler hvert år. Det er også mulig å be om flere, om foreldrene eller barnehagen har behov for dette. I perioder kan det være behov for flere.
- Daglig kontakt med foreldre er noe vi ser på som viktig, og som er av verdi for både personalet og foreldrene. Her utveksles gode hverdagshistorier fra barnas hverdag, og det åpnes opp for å dele behov og ønsker på et hverdagslig plan. Det er en forutsetning at vi i personalgruppa har tid til dette, og at det ikke går utover arbeidet med barna som er igjen i barnehagen, eller aktiviteter som gjennomføres. På grunn av det ønsker vi at barna ikke hentes under måltidene, fordi dette blant annet gir lite tid og rom for gode samtaler med foreldrene i hentesituasjonen.
- Vi ønsker et godt samhold også innad i foreldregruppa og oppfordrer til at foreldrene gjennomfører flere sosiale sammenkomster i løpet av året. Foreldresamlinger, høstfest, avslutninger og ulike aktiviteter sammen med barna gjør at foreldrene blir kjent med hverandre og de andre barna i barnehagen, i tillegg til å bli bedre kjent med personalet. Det er også mulig for foreldrene å bli med på noen turer. I tillegg oppfordrer vi foreldregruppa til å arrangere egne sammenkomster med barna etter barnehagetid, noe vi har god erfaring med.
- Månedplaner, bilder fra aktiviteter, dokumentasjon i barnehagen og på hjemmesiden gir foreldrene innsikt i barnehagens aktiviteter, erfaringer, verdier og pedagogisk arbeid, som vi håper de kan ta i bruk i samtaler med barna hjemme. Det er en enklere måte og få barna til å fortelle fra egne opplevelser i barnehagen og skape gode samtaler rundt det som opptar barna. I tillegg støtter vi barna i å fortelle selv i hentesituasjoner.
- To foreldrekontakter representerer foreldrerådet inn i Samarbeidsutvalget (SU). Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen til en hver tid. SU har møter minst 3 ganger pr. år.

Personalsamarbeid

Personalsamarbeidet i barnehagen er tett hos oss, siden vi er en liten enhet. Siden vi ikke har mulighet til å ha mye møtetid i arbeidstiden, gjør det at alle personalmøter legges til ettermiddagstid,

og tar således ikke ansatte bort fra barna i hverdagen. Pedagogene har plantid 4 timer hver i uka, hvorav 1 time er felles (pedagogmøte).

Det er viktig at alle er med på refleksjoner og avgjørelser for oss, og siden vi har en svært stabil personalgruppe får vi med oss oppbygd kompetanse videre til en hver tid. Det skaper en god sammenheng i kompetanseheving og gir mulighet til å skape en bedre «vi»-følelse og en felles kultur. Vi legger stor vekt på å ansvarliggjøre de ansatte. De er alltid ansvarlige og vi skal være profesjonelle og varme i møte med barna, men ikke privat i barnehagesammenheng. Våre private holdninger, som ikke er i henhold til vår kultur og våre felles retningslinjer må arbeides med og bli igjen hjemme.

Vi gjennomfører følgende for å sikre godt samarbeid innad på enheten:

- Personalmøter en gang pr. måned på ettermiddagstid. Faglig innhold og refleksjoner.
- Pedagogiske møter med pedagogene en gang i uken. Organisering av grupper, aktiviteter, faglige refleksjoner rundt pedagogisk praksis og lederstøtte.
- Refleksjonstid en gang pr uke for to og to ansatte. Pedagogisk dokumentasjon som grunnlag for utvikling av praksis.
- Planleggingsdager for alle 5 ganger pr. år, både internt, kommunalt og i samarbeid med andre. Ulike kurs og faglige tema som er viktig for vår hverdag i barnehagen og for å gjøre en best mulig jobb for barna.
- Kurs og kompetanseheving ut over planleggingsdagene gjennomføres ved behov og mulighet.
- Veiledning av lærlinger/studenter gjennomføres de gangene det er aktuelt.
- Medarbeidersamtaler gjennomføres med leder, med mål om oppfølging av egen kompetanseplan, som de ansatte er med på å utvikle selv.
- Barnehagen har også en egen kompetanseplan som hjelper oss å holde fokus på tema, finne en rød tråd i arbeidet vi gjør og for å sikre at vi samler oss som enhet.

Omsorg, danning, leik og læring

Omsorg, danning, leik og læring er omfattende og sentrale begreper i barnehagepedagogikken, som endrer seg i takt med nyere forskning og endringer i samfunnet. Hos oss handler omsorg, leik og læring om vår allsidige hverdag i barnehagen, og danning som et slags overordnet begrep som på mange måter er vårt mål med alt vi gjør i barnehagen. Danning settes ofte i sammenheng med oppdragelse, men betydningen er noe annerledes. Mens oppdragelsesbegrepet er noe utdatert, hvor man så på barn som «tomme kar» som vi voksne hadde ansvar for og «fylle» med kunnskap for å forberede barna på voksenlivet, handler danning nå om en livslang, indre prosess som vi alltid er inne i, hvor vi dannes i samspill med omgivelsene og andre. Danning legger mer lit til barnets egne evner til å tilegne seg kunnskaper, tenke selv, reflektere og håndtere det livet tilbyr av utfordringer og medgang, med støtte fra de voksne og omgivelsene, som delaktige i prosessen. Utviklingen i samfunnet endrer seg så raskt at vi som voksne rundt barnet omtrent ikke kan overføre vår kunnskap til barna, fordi de møter og skal møte en helt annen verden enn den vi vokste opp i. Begrepet danning er derfor en viktig pekepinn for oss som jobber i barnehagen til å se barnas muligheter til å påvirke egen utvikling, både her og nå og i framtiden.

Omsorg er en av personalets primæroppgaver, nemlig å gi omsorg og nærhet til barn, men også om å gi barn erfaring med å vise empati og vise omsorg for hverandre. Omsorg er både trøst, se behov, en klem, et fang, en hånd å holde i, å se når noen har det vanskelig, deltakelse i samspillsituasjoner, innlevelse og engasjement. Gjennom å gi omsorg i barnehagen, legge til rette for både den verdifulle frileken og pedagogiske aktiviteter, og ved å gi muligheter for allsidige læringsprosesser, vil vi derfor kunne legge til rette for barnas egen dannelsingsprosess og allsidige utvikling.

Leik er noe som blir sett på som barnehagens hovedaktivitet og som en selvfølgelighet i barnehagen. For oss er lek barnas aktivitet som vi kan være med på å tilrettelegge for, veilede i og støtte ved å tilpasse leker, tid og rom for leken. Barn som ikke mestrer leken på den måten som er forventet kan oppleve mistrivsel, og det er viktig å huske på at alle barn har behov for ulike støtte og veiledning i lek for å samhandle med andre på en god måte. Leken er kompleks og utvikler seg raskt i barnehagealder, og det er viktig at alle får være med på utviklingen og i lek i barnehagen. Det er alltid de voksne som har ansvar for å tilrettelegge for og støtte dette.

Læring knyttes til lek i barnehagen, men lek er ikke først og fremst læring. Vi vil si at barna lærer når de leker, men læring er ikke nødvendigvis lek. Vi må derfor være med på å utvikle og støtte den leken barna er interessert i og se hvordan barna da fordypes seg i leken. Vi må også passe på slik at vi ikke anser læringsaktiviteter vi tilrettelegger som lek. Lek skjer på barnas premisser. Likevel har vi et ansvar for å tilby aktiviteter og et miljø som fremmer læring, tilpasset barnas alder, interesser og muligheter. Dette gjøres i det fysiske miljøet, og gjøres tilgjengelig via bøker, spill, pedagogiske aktiviteter, motoriske utfordringer og samtaler med barn om alle mulige tema som barna undrer seg over. Vi tror på at i barnehagen kan man oppleve det meste og at barnas alder ikke nødvendigvis setter noen begrensninger for læring, dersom man gir de muligheter og støtter de i prosessene steg for steg. Det gjør også at vi voksne kan få brukt mye av det vi liker og er gode på for å skape spennende og utforskende aktiviteter for barna, noe som vi ser på som en bonus og en måte å skape trivsel og samhold i barnehagen på.

Barns medvirkning

«Barn skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger» (Barnehageloven § 1).

Både Rammeplanen, barnehageloven og FN's barnekonvensjon vektlegger barns medvirkning. Det er, som vist i sitatet over lovfestet at barna skal ha rett til å påvirke alt det som omhandler dem og da også barnehagehverdagen. Dette er avgjørende for å møte barn med respekt, og slik henger det sammen med både livsmestring i barnehagen og barnets selvfølelse.

Vi er alle forskjellige, og barna er ikke et unntak. Barn møter i barnehagen med ulike forutsetninger, ulike ønsker og ulike behov. Det ville derfor vært unaturlig å skulle behandle alle likt. Vi skal være forsiktige med å tolke barns medvirkning som medbestemmelse, og gi barna det fulle ansvaret for konsekvenser det medfører. Barna skal kunne uttrykke sin mening, eller bli sett med sine behov, uten å tillegges et tungt ansvar for konsekvensene av dette. Begrepet inneholder ordet «med» som viser til at dette er noe som skal gjøres sammen med andre, og gruppens behov vil også være førende i barnehagen.

Barns medvirkning handler blant annet om å ta utgangspunkt i barnas interesser og ønsker ved for eksempel temaarbeid og prosjekt og i hverdagen. Dette vil gi barna en større interesse for prosjektet og aktivitetene, i tillegg til å gi barna et eierforhold til det. I hverdagen kan det for eksempel bety spontane bestemmelser i forhold til mat, bleieskift, lek og uteaktiviteter, der regler og bestemmelser vi har tatt kanskje må vike fordi man tar barns ønsker og behov til etterretning. Dette gir rom for å forstå andres behov, sette seg inn i andres situasjon og forstå verdens kompleksitet. Men vi ser an barnas behov for forutsigbarhet og rutiner også, så det ikke går ut over trygghet.

«Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Barns synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med dets alder og modenhet» (Barnehageloven § 3).

Et annet aspekt ved barns medvirkning er at det gir hvert enkelt barn en mulighet til å bli sett og hørt, og slik bidra til å heve barnets bilde på seg selv, og barnegruppas bilde på barnet. Det gir barnet en følelse av å delta i fellesskapet. Det er viktig for oss at alle barn i Jåddåren gårdsbarnehage har en god selvfølelse og føler seg respektert og hørt.

Likestilling og forskjellighet

Likestilling handler for oss om å være åpne for forskjellighet, og gi barna erfaring med at det er mulig å utfordre samfunnets rammer og normer når det kommer til kjønn, men også til identitet, familiesammensettinger, etnisitet, yrker og valg i livet. Dette betyr at vi må vise mangfold både i utvalg av leker, bøker, filmer og i samtaler med barna. Holdningene våre kommer til syne i valg vi gjør, kommentarer vi gir og i samtaler med barna, noe som gjør at alle ansatte må være bevisst og synliggjøre barnehagens profesjonelle betydning av likestilling, og ikke sin private holdning.

Hovedutfordringen i forhold til likestilling, slik vi ser det handler derfor om å arbeide med våre egne holdninger og tanker som ansatte i barnehagen, uansett utdanning og erfaring fra barnehagelivet eller privatlivet. På et kurs i regi Fylkesmannen har vi fått et verdifullt verktøy i dette arbeidet, nemlig et verdispill. Her stilles ulike etiske spørsmål som hver enkelt må gi et individuelt svar på i form av egne meninger om temaet som blir tatt opp. Eksempler kan være «Kan en gutt være Lucia i barnehagen din?». Ved å arbeide med slike etiske spørsmål og refleksjoner med jevne mellomrom i personalgruppen, kan vi sammen skape en felles forståelse for hva vi legger i likestillingsarbeidet, samtidig som vi utfordres på å endre holdninger som kanskje ikke er i tråd med samfunnets utvikling eller barnehagens profesjonelle holdning. Det er egne kort for diskusjoner i barnegruppa, som vi også kan bruke i barnemøter/samtaler. Målet er å være gode forbilder, ha gode og åpne diskusjoner, for slik å gi barna et godt og naturlig forhold til likestilling og det faktum at alle mennesker har lik verdi.

Planlegging, dokumentering og vurdering

I arbeidet med å planlegge, dokumentere og vurdere vårt pedagogiske arbeid, er det mange veier å gå og mange hensyn å ta. Både planlegging, dokumentering og vurdering henger sammen i form av at vi er avhengige av alle sammen for å sikre gode faglige diskusjoner som igjen sikrer at vi alltid gjør valg, avgrensninger og hensyn til barnet beste. I planlegging jobber vi på en didaktisk måte, med klare tanker om hva, hvordan og hvorfor vi skal gjøre det vi planlegger, og med en formening om hva vi bør vurdere i etterkant. Dette gjelder alt fra store omfattende endringer i barnehagens

organisasjon, og forskjellige prosjekter og aktiviteter i barnehagehverdagen. I tillegg har vi fast refleksjonstid ukentlig for å drive prosjekter og tema framover (se egen info).

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes.
(Kunnskapsdepartementet 2011).

I arbeidet med dokumentasjon har vi prøvd ulike metoder for å synliggjøre vårt pedagogiske arbeid i barnehagen, og vi vil i takt med samfunnet og barnehagens brukergruppe endre dette flere ganger framover. Fordi vi ønsker å ha minst mulig papirer ut til foreldre i barnehagen, bruker vi blant annet blogg på hjemmesiden vår til å vise frem hva vi gjør i barnehagen i form av ukeslutter. Denne foreldresiden er passordbeskyttet. Vi har også en blogg som er offentlig, hvor aktiviteter og faglige artikler fra våre ansatte publiseres for å vise andre interesserte hvilke verdier vår barnehage står for. Dette deles på vår Facebook-side. Her publiseres aldri bilder av barn som kan identifiseres, evt. som ikke er avklart med foreldrene på forhånd. I tillegg synliggjøres planleggingsarbeidet i månedsinfo, og ved foreldresammenkomster, i form av video/bilder ol. Spor etter barn og barnas små prosjekter og aktiviteter synliggjøres også i barnehagens fysiske miljø.

Progresjonsplan med utgangspunkt i fagområdene

Vi har utarbeidet en progresjonsplan for vårt arbeid med Rammeplanens 7 fagområder. Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeidet strukturert med de syv fagområdene, som er beskrevet i rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og som sikrer progresjon i de ulike områdene for hver enkelt gruppe. Noen fagområder vil vi ha ekstra fokus på, men vi vil likevel jobbe med alle i løpet av året.

Fagområdene vil sjelden opptre isolert, og flere områdene vil ofte være representert samtidig i prosjekt og i hverdagsaktiviteter. Det er også viktig å huske at alle barn er forskjellige og at dette ikke er forventede mål for barna i de ulike aldersgruppene, men at det er arbeidsmetoder eller områder vi ønsker barna skal få erfaring med, for å sikre progresjon i vårt pedagogiske arbeid med Rammeplanen. Det er også av betydning at barna i vår barnehage ofte har samlinger og opplevelser/aktiviteter på tvers av gruppene, slik at i de fleste tilfeller vil barna få oppleve de ulike arbeidsmetodene samlet fra 1-6 år. Av praktiske grunner er det noen fagområder som det blir jobbet mer omfattende med, med tanke på barnehagens geografiske beliggenhet, ressurser i personalgruppen, ressurser i foreldregruppen, barnegruppens sammensetning, og barnehagens pedagogiske satsningsområder. Det er allikevel den aktuelle barnegruppens interesser her og nå som er det viktigste, og som vektlegges i planleggingen av det pedagogiske arbeidet i Jåddåren gårdsbarnehage

Fagområdene	Småbarn (0-3 år)
Kommunikasjon, språk og tekst.	<ul style="list-style-type: none"> - Se i bøker og delta i bevegelsessanger, ellinger og regler. - Gode samtaler og gjenfortelling, også med barn uten eller med lite verbalt språk. - Begynne å se andres følelser og handle i forhold til det (lei seg/trøste), og se sammenheng mellom det man gjør og hva andre føler (Ta leker/slå ol). - Lytte til og gjenkjenne dyreløyer.
Kropp, bevegelse, mat og helse.	<ul style="list-style-type: none"> - Gå, gripe, holde, klatre, rulle, gyng, og utvikle kroppslig kontroll og bevissthet. - Begynne å vaske hender selv, med litt voksenhjelp. - Spise og drikke selv. - Bli kjent med egen kropp, også i forhold til andre (kjønn, kroppslige betegnelser, hva er vondt/godt ol) gjennom blant annet spa/bading, bleieskift, når noen slår seg, kos, små sangleker og i lek med andre. - Egen tursekk på turer, å gå selv så lenge man klarer.
Kunst, kultur og kreativitet.	<ul style="list-style-type: none"> - Bruke sansene og kroppen i møte med kreative materialer (maling, leire, naturmaterialer ol). - Se filmer, lese bøker, og leke med rekvisitter med lange kulturelle tradisjoner (Prøysen, Vestly, Lindgren ol) og fra nyere barnekultur. - Kjenne igjen sanger og danse til musikk. - Begynnende rollelek (lage mat, smake, kle seg ut, skremme, tulle/titt-titt ol).
Natur, miljø og teknologi.	<ul style="list-style-type: none"> - Opplive gårdslivets mange aktiviteter (traktor, dyrehold, matproduksjon, bygging ol). - Delta på turer i naturen og få erfaring med hva naturen kan gi oss av mat. - «Gjøre selv!» - små barn får erfaringer av å prøve. Alt! - Bygge med ulike klosser og konstruksjonsleker.
Etikk, religion og filosofi.	<ul style="list-style-type: none"> - Begynne å bli kjent med barnehagens regler. - Hilse på hverandre når noen kommer, og si hade/gi hadenos når noen drar og natta når noen legger seg. - Være gode med hverandre. - Opplive å bli tatt hensyn til i barnehagen og at deres behov og ønsker blir forstått og respektert av andre. - Enkle og forståelige konsekvenser.
Nærmiljø og samfunn.	<ul style="list-style-type: none"> - Delta på turer i nærmiljøet og det utvidete nærmiljøet. - Deltakelse i hverdagen i barnehagen, med rutiner og hensyn i gruppen. - Lese et rikt antall bøker med tema fra samfunnet vi lever i. - Bli kjent med dyrene på gården og bonden.
Antall, rom og form.	<ul style="list-style-type: none"> - Erfare forskjellen mellom ulike former, gjennom blant annet putteleker, bøker, bilder og gjenstander i rommet. - Opplive ulike romlige egenskaper, som stort rom, lite rom, ekko, lyst, mørkt, trangt, langt, høyt ol. - Bli kjent med enkle matematiske begrep (tung, lett, stor, liten).

Fagområdene	Storbarne (3-6 år)
Kommunikasjon, språk og tekst.	<ul style="list-style-type: none"> - Gjenfortelle fra bøker vi har lest/hørt og etter hvert følge en bok over lengre tid. - Gjenfortelle fra noe vi/de har opplevd. - Kjenne sitt eget navn, både for og etternavn. Kjenne igjen navnebildet sitt (navnelapp på skuffer, plass, hylle ol) og etter hvert skrive eget navn. - Motta en beskjed. - Lytte til og gjenkjenne lyder (lydlotto, i hverdagen, lytteleker, blindbukk ol). - Lære spill-regler på spill tilpasset alder (terning, turtaking, telling, oppgaver ol).
Kropp, bevegelse, mat og helse.	<ul style="list-style-type: none"> - Øve på å gå på do selv. - Øve på å være selvstendig i påkledning og etter hvert mestre dette. - Erfare hvilke klær som passer til hvilket vær. - Være med på turer og gå en lengre distanse - Lære å ta vare på naturen vår på ulike måter. - Erfare at kroppen blir sterkere av å brukes. - Smake på mat vi ikke har smakt på før og samtale rundt hvilken mat som er bra for oss og ikke. - Kjenne på når man er mett og når man trenger hvile. - Bli kjent med egen kropp og grenser rundt egen og andres kropp.
Kunst, kultur og kreativitet.	<ul style="list-style-type: none"> - Et mangfold av erfaringer med farger og former. - Kunne se likheter mellom noe de ser/hører og det de kan produsere i ulike materialer og på ulike måter selv (leire, tegning, byggeklosser, syngte kjente sanger, herme ol). - Varierte kulturelle opplevelser (kunst, drama, musikk, idrett ol). - lage egen kunst av ulike materialer. - bli godt kjent med eventyr og historier på ulike måter, som vi kan dramatisere sammen eller bruke i frilek gjennom små og store prosjekter. - ta i bruk digitale medier og verktøy til lek, kreativitet og for å finne svar og kunnskap. - produsere musikk på ulike måter
Natur, miljø og teknikk.	<ul style="list-style-type: none"> - Snakke om ulike årstider, måneder, ukedager og hvordan dette påvirker hverdagen vår. - Snakke om søppel i naturen og hva vi kan gjøre for å hjelpe naturen. - Lære å ta ansvar for naturen og dyrene når vi er på tur, ved å passe på at vi tar med oss all søppel hjem – selv om det ikke er vårt søppel! - Vite hvordan vi kan ta i bruk naturens mange ressurser (plukke bær, dyrke frukt og grønnsaker, lage saft, syltetøy, bake, bygge, lage kunst, leke osv.) - snakke om de ulike dyrenes oppgaver i naturen, på gården og i matproduksjon. - Være med på produksjon og innhøsting av frukt/grønnsaker. - Snakke om hvordan barn blir til. Hvordan vokser vi? Hva skjer når vi blir gamle? Hva skjer når vi dør? - Ta i bruk enkle digitale verktøy, sammen med voksne.
Etikk, religion og filosofi.	<ul style="list-style-type: none"> - Lære å si unnskyld, tilgi, vise omsorg, ta hensyn til andres ønsker og trøste andre. - Undrende samtaler.

	<ul style="list-style-type: none"> - Hvem er jeg? Hva liker jeg/liker jeg ikke? - Vennskap og venner. - Bli kjent med ulike religiøse og tradisjonelle historier og fortellinger som har med vår kultur å gjøre. - Være et godt forbilde for de mindre barna. - Utrykke egne tanker og følelser og spørre når man lurer på noe. - Få erfaringer med, snakke om og respektere mangfoldet av mennesker som vi har i samfunnet vårt. - Øve på å sette egne ønsker på vent for å respektere andres ønsker. - Bli kjent med barnekonvensjonen og barns rettigheter.
Nærmiljø og samfunn.	<ul style="list-style-type: none"> - Vite hvor de bor og hvor barnehagen er/hva barnehagen heter. - Ha kunnskap om trafikken og hvordan man ferdes trygt i trafikken, gjennom turer og samtaler. - Bli kjent med ulike muligheter i nærmiljøet (bibliotek, skole, hallen, butikken, idrettsbanen, nabogårdene, eldresentret ol). - Ha god kjennskap til hva gårdene rundt barnehagen bidrar til og være med på gårdsaktiviteter gjennom et helt år (produksjon av grønnsaker, bær og frukt, våroinn, skuroinn, stell av dyrene, melking, slakting, saueklipping, plukking av egg ol). - Snakke om at gutter og jenter er både like og ulike, men at alle har like rettigheter, muligheter og verdi i samfunnet. - Vite litt om samenes kultur og gjenfortelle de de kan. - Være gode venner og forhindre at mobbing skjer, enten av seg selv eller av andre. - Ha meninger om eget liv i barnehagen
Antall, rom og form.	<ul style="list-style-type: none"> - Hvor mange år er jeg? Hvor mange år blir jeg neste bursdag? - Delta i telleleker og ellinger. - Delta på matlaging (tall, måleenheter ol). - Erfaringer med å telle antall. - Delta i spill, terning, telling og regler. - Få erfaring med matematiske rombegreper som over, under, ved siden av, stor, liten, mindre ol. - Bruke ulike medier og verktøy for å finne svar på egne spørsmål.

Fagområdene	Felles for alle/miljøet/voksenrollen i arbeidet
Kommunikasjon, språk og tekst.	<ul style="list-style-type: none"> - Bevegelsessanger, dikt og regler i hverdagen, blant annet matvers før og etter måltider, turtakings-sanger ol. - Rikt utvalg av bøker og spill, lett tilgjengelig. - Vi setter konkrete ord på handlinger og gjenstander i hverdagen, uten å ty til samlebegrep som «ting» og «saker/greier». - Gode samtaler og gjenfortelling, også med barn uten eller med lite verbalt språk. - Språkgrupper
Kropp, bevegelse og helse.	<ul style="list-style-type: none"> - La barna mestre selv, gjennom aktiv utprøving med trygge voksne i nærheten. - Turer i nærmiljøet og det utvidede nærmiljøet med egen tusekk, og med fokus på fysisk aktivitet (Heltuvberget, tørret, Ofteåsen, Beitstadhallen, turnhallen, idrettsplassen osv). - Vi serverer 3 måltider hver dag i barnehagen, med fokus på sunne og

	<p>gode råvarer (nøkkelhull og frukt og grønt) og med god tid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for kunnskap rundt Nøkkelhulls-produkter og hva som er bra for kroppen vår. - Se barnas behov for både aktivitet og hvile. - Innarbeide gode rutiner for hygiene (håndvask ol). - Tilrettelagt allsidig fysisk miljø ute som innbyr til fysisk aktiv lek. - Aktivitetsrom inne, med mulighet for fysisk aktiv lek både impulsivt og organisert. - Vi jobber mye med vennskap og deltakelse og dets betydning for vår psykiske helse/trivsel, blant annet gjennom Vennskapsuka, vennegrupper med foreldre to ganger pr. år, samarbeid med Beitstad barnehage i forhold til overgang barnehage/skole og ulike prosjekter og dokumentasjon i barnehagen.
Kunst, kultur og kreativitet.	<ul style="list-style-type: none"> - Daglig tilgang på tegnesaker, lett tilgjengelig. - Mye formingsmateriale tilgjengelig for formingsaktiviteter. - Cd-spiller og dokking-stasjon for tilkobling av pc/telefon tilgjengelig til impulsive musikkopplevelser. - Bruker digitale verktøy for å dokumentere i barnehagen og for å vise frem for foreldre, hvor barna deltar i forberedelsene. - Dukketeaterscene og utkleddingskrok for rollespill.
Natur, miljø og teknikk.	<ul style="list-style-type: none"> - Opplive gårdslivet på nært hold. - Delta på turer. - Legge til rette for bygging på ulike måter i det fysiske miljøet. Diverse klosser, lego og konstruksjonsleker inne, og løse materialer, planker og spiker, sand og annet ute. - Samtaler om og veiledning i forhold til vær og klær. - Bruk av Tab til apper for barn, for lek, kreativitet og for å finne svar på spørsmål.
Etikk, religion og filosofi.	<ul style="list-style-type: none"> - Veilede barn i konfliktsituasjoner. - Ta etiske spørsmål når de kommer fra barna og bli med på undringen. - La alle barn få føle at deres ønsker og behov blir møtt med respekt og forståelse, selv de gangene det ikke kan gjennomføres. - Verdispillet – etiske spørsmål for både voksne og barn. - Markere kulturelle og religiøse høytider og tradisjoner, som er representert i barnehagen. - Arrangere en vennskapsuke og to vennegrupesamlinger i året. - Ha gode, undrende samtaler med barna om toleranse, respekt, forskjellighet, riktig og galt, ulike kulturer og livssyn, og la barnas egen undring og tro få plass i samtalene.
Nærmiljø og samfunn.	<ul style="list-style-type: none"> - Delta på turer i nærmiljøet og det utvidete nærmiljøet. - Deltakelse i hverdagen i barnehagen, med rutiner og hensyn i gruppen. - Lese et rikt antall bøker/se filmer med tema fra samfunnet vi lever i. - La alle barn bidra og delta i fellesskapet, på sin måte. - Gi barna en god oversikt over hva barna kan være med å bestemme og hva voksne må bestemme, og hvorfor. - Markere ulike dager i løpet av et år, basert på tradisjoner, kultur, og levesett (jul, påske, nasjonaldagen, samefolkets dag, vaffeldagen, fastelavn ol). - Gi både jenter og gutter like muligheter i barnehagen og synliggjør at alle har lik verdi.

Antall, rom og form.

- La barn delta i matlaging og baking som gir erfaring med blant annet oppmåling, tall, ulike begreper, måleenheter, vekt, volum og størrelser.
- Stort og rikt utvalg av ulike spill, klosser, leker, bygningsmaterialer og formingsmaterialer som innbyr til klassifisering, ordning, sortering og sammenligning, både ute og inne.
- Synliggjøre tall i ulikhetene mellom oss (alder, lengde, tyngde ol) med positivt fokus! Ulikhet er ikke farlig.